

SPRAWOZDANIE

Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA

RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

W OSTROŁĘCE

ZA 2013r.

Kwiecień 2014

Zarządzeniem nr 399/2011r. z dnia 30 grudnia 2011r. Prezydent Miasta Ostrołęki wyznaczył Placówkę Pieczy Zastępczej „Korczakówka” w Ostrołęce na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (ORPZ) na terenie Miasta Ostrołęki. Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 stycznia 2012r. ORPZ realizuje zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2013r. poz.135)

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka,
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych,
 - zaspokojenia potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie postanowienia Sądu Rodzinnego i Nieletnich. Wyjątek stanowi przyjęcie dziecka do rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na podstawie: orzeczenia sądu, doprowadzenia przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

Pieczą zastępczą sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Objęcie dziecka rodzinną formą pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletniości. Osoba, która osiągnęła pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej, za zgodą rodziny zastępczej może przebywać w dotychczasowej rodzinie, jeżeli kontynuuje naukę, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

Rodzinę zastępczą tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko.

Funkcję **rodziny zastępczej spokrewnionej** pełnią najbliżsi krewni dziecka: dziadkowie lub pełnoletnie rodzeństwo. Ustanawia ją sąd rodzinny w wypadku: śmierci rodziców, ich niewydolności wychowawczej czy innych problemów, których skutki niekorzystnie odbijają się na dziecku.

Rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Co najmniej jedna osoba tworząca rodzinę zastępczą niezawodową musi posiadać stałe źródło dochodu.

Zawodową rodziną zastępczą najczęściej bywa małżeństwo, które z tytułu wykonywanej pracy otrzymuje wynagrodzenie (jedna osoba).

Zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego przyjmuje dzieci pod opiekę w sytuacjach nagłych. Trafiają tu dzieci małe, poniżej 10 r.ż., często noworodki i niemowlęta. W pogotowiu rodzinnym dziecko przebywa do czasu unormowania sytuacji, nie dłużej niż 4 miesiące. W szczególnych przypadkach okres pobytu dziecka zostaje przedłużony do 8 miesięcy lub do czasu zakończenia postępowania sądowego.

Praca rodziny zastępczej, z założenia jest nastawiona na powrót dziecka do rodziny biologicznej. Opieka rodziny zastępczej jest tymczasowa. Rodzina zastępcza nie posiada pełni praw rodzicielskich, a ograniczenie władzy rodzicielskiej nie pozbawia rodziców biologicznych określonych praw i obowiązków dotyczących podejmowania decyzji m.in. w sprawach obywatelstwa dziecka, sposobu leczenia, światopoglądu, wyboru kierunku edukacji, sposobu wychowania, rozwoju zainteresowań. Rodzice nadal korzystają z praw cywilnych, spoczywa na nich obowiązek alimentacyjny, zachowują też prawo do kontaktów z dzieckiem.

W ciągu 2013r. sąd ustanowił 2 nowe spokrewnione rodziny zastępcze oraz 3 rodziny zastępcze niezawodowe. Jedna rodzina niezawodowa wystąpiła z wnioskiem o przekształcenie w zawodową rodzinę zastępczą.

Na dzień 31 grudnia 2013r w mieście Ostrołęka funkcjonowało ogółem 49 rodzin zastępczych sprawujących opiekę nad 80 dziećmi.

Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w 2013r.

Lp.	Typ rodziny zastępczej	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej
1.	Rodziny spokrewnione z dzieckiem	33	49
2.	Rodziny niezawodowe	12	13
3.	Rodziny zawodowe	2	8
4.	Rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia	2	10
	Ogółem:	49	80

Wiek dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2013r.

Wyszczególnienie	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych			
	spokrewnionych	niezawodowych	zawodowych	zawodowych pełniących funkcje pogotowia rodzinnego
Dzieci w pieczy zastępczej w wieku:	49	13	8	10
poniżej 1 roku	1	----	----	3
od 1 roku do 3 lat	1	1	----	4
4 - 6 lat	10	1	1	2
7 - 13 lat	15	7	3	1
14 - 17 lat	16	4	4	----
18 – 25 lat	6	2	----	----

Okres przebywania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej

Lp.	Typ rodziny zastępczej	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej						
		Dzieci umieszczone w pieczy ogółem	do 3 miesięcy	powyżej 3 do 6 miesięcy	powyżej 6 do 12 miesięcy	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione	49	2	2	1	4	9	31
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	13	----	----	2	1	----	10
3.	Rodziny zastępcze zawodowe	8	----	----	----	----	4	4
4.	Pogotowia rodzinne	10	2	2	4	----	1	1

W rodzinnej pieczy zastępczej dzieci umieszczane są z różnych powodów. Do najczęściej występujących powodów należy zaliczyć:

- bezradność rodziców biologicznych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w wywiązywaniu się z podstawowych funkcji opiekuńczych,
- zaniedbania podstawowych potrzeb materialno-bytowych i psychicznych dziecka,
- alkoholizm, narkomanię,

- chorobę psychiczną lub niepełnosprawność,
- pobyt rodziców w zakładzie karnym,
- porzucenie dziecka,
- śmierć rodziców.

Wymienione powody często współwystępują, rzadko zdarza się jeden wiodący czynnik, który decyduje o kryzysie w rodzinie.

W rodzinie niezawodowej i zawodowej, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletniość, ale ze względu na kontynuację nauki, nadal przebywają w pieczy rodzinnej. Ustawodawca dopuszcza jednak możliwość umieszczenia większej liczby dzieci, gdy istnieje uzasadnienie, za zgodą rodziny zastępczej oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Realizacja zadań przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej:

1. Prowadzenie akcji promującej rodzicielstwo zastępcze, rekrutacja kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W ramach kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze cyklicznie umieszczano w lokalnej prasie i na stronach internetowych ogłoszenia o poszukiwaniu kandydatów na rodziców zastępczych. Apele odczytywane były również podczas nabożeństw w ostrołęckich Kościołach. Ulotki informacyjne dot. zadań realizowanych przez Placówkę Pieczy Zastępczej „Korczakówka” ze szczególnym naciskiem na zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej rozpowszechniano w instytucjach użyteczności publicznej, placówkach służby zdrowia, jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej oraz podczas miejskich imprez okolicznościowych.

Poza cykliczną promocją rodzicielstwa zastępczego zrealizowano 3 projekty popularyzujące tę ideę:

- Dzień Rodzicielstwa Zastępczego
- Dzień Rodziny
- Spotkanie wigilijne

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinie o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W roku sprawozdawczym do ORPZ wpłynęły trzy wnioski o ustanowienie niezawodowej rodziny zastępczej, oraz jeden wniosek o przekształcenie niezawodowej rodziny zastępczej w zawodową rodzinę zastępczą. Rodziny

pozytywnie przeszły wstępną kwalifikację pod względem spełniania warunków o których mowa w art.42 ust. 1, 2 i 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj:

- dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
- nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych,
- są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wystawionymi przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
- przebywają na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- zapewniają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku, zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb (w tym rozwoju emocjonalnego, fizycznego, społecznego, właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań, wypoczynku i organizacji czasu wolnego),
- nie są skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- co najmniej jedna osoba tworząca te rodziny posiada stałe źródło dochodów.

3 Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W 2013 r. ORPZ nie organizował żadnego szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze.

Szkolenie rozpocznie się w I kwartale 2014r. Przeprowadzą je Trenerzy PRIDE – programu zatwierdzonego przez Ministra Polityki Społecznej (Decyzja nr DPS-V -5122-20-WB/04 z dnia 15.07.2004r. i DPS – VI-4122-3-WB/05 z dnia 2005r.).

W szkoleniu uczestniczyć będą dwie rodziny zastępcze. Trzecia niezawodowa rodzina zastępcza ze względu na podeszły wiek , zdaniem Trenerów PRIDE nie podoła trudom obowiązkowego szkolenia. W związku z tym, rodzina jest otoczona szczególną opieką przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i członków Zespołu Wsparcia Specjalistycznego.

4. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

W ramach podnoszenia kwalifikacji, wzmocnienia i rozwijania umiejętności wychowawczych rodzinom zawodowym i niezawodowym zorganizowano szkolenie „Współpraca rodziny zastępczej z rodziną biologiczną podopiecznych”. Zakres

szkolenia dotyczył : podstaw prawnych współpracy rodziców zastępczych z rodziną biologiczną, podziału praw i obowiązków rodziców biologicznych i zastępczych względem dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, znaczenia kontaktów z rodzicami biologicznymi dla dziecka, możliwych trudności pojawiających się w kontaktach z rodzinami biologicznymi, wspierania dziecka w kontaktach z rodzicami biologicznymi. Szkolenie przeprowadzono w formie dwóch paneli. Każdy trwał 3 godziny. W pierwszym panelu uczestniczyło 8 rodzin, w drugim 10 rodzin. Uczestnicy zostali wyposażeni w materiały dydaktyczne.

Dwie zawodowe rodziny zastępcze (oraz ich podopieczni w wieku 15-18 lat) brały udział w Projekcie „STORY CHEERING” – realizowanym przez Fundację Drabina Rozwoju. Celem projektu było wprowadzenie innowacyjnego rozwiązania wspierającego rozwój osobisty i przygotowanie do samodzielnego życia, w tym zawodowego, osób opuszczających pieczę zastępczą, w celu zwiększenia dostępu tej grupy do rynku pracy i efektywnego funkcjonowania na nim. Czas trwania szkolenia - 10 dni x 7 godzin oraz 4 spotkania superwizyjne.

5. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

W roku 2013 odbyło się 10 spotkań grupy wsparcia (1x w miesiącu z wyjątkiem okresu wakacyjnego). Grupa wsparcia miała charakter otwarty i dobrowolny – rodzice zastępczy brali udział w spotkaniach zgodnie ze swoją wewnętrzną gotowością w danym momencie. Średnio w spotkaniach uczestniczyło od 8 do 10 spokrewnionych rodzin zastępczych.

Spotkania grupy wsparcia dawały możliwość zbudowania forum wzajemnej wymiany doświadczeń, otrzymania wsparcia i poczucie wspólnoty doświadczeń i problemów.

W spotkaniach uczestniczyła terapeutka i pedagog.

6. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.

Zakres wolontariatu najczęściej dotyczył pomocy w nauce i nadrabianiu zaległości szkolnych. Wolontariuszami byli słuchacze ostrołęckiego Kolegium Nauczycielskiego i innych uczelni odbywający w „Korczakówce” pedagogiczne praktyki studenckie. Potrzeby w zakresie pomocy w nauce rozpoznawał koordynator rodzinnej pieczy zastępczej i to on organizował pierwsze spotkanie wolontariusza z dziećmi przebywającymi w rodzinie zastępczej.

Ogółem w 2013 r. z pomocy 20 wolontariuszy korzystało 9 rodzin, w tym 16 dzieci.

7. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ostrołęckim ośrodkiem pomocy rodzinie, powiatowymi ośrodkami pomocy społecznej, sądami ich

organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Wykonywanie obowiązków organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wymagało sprawnego współdziałania z różnymi instytucjami i organami pomocniczymi pracującymi na rzecz rodzinnego rodzicielstwa zastępczego, tj. z:

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Ostrołęce - prawidłowy przepływ informacji, bieżące dzielenie się zaistniałymi faktami oraz jednolity kierunek działania (zgodnie z kompetencjami) znacząco usprawniały naszą pracę,
- Sądem Rodzinnym i Nieletnich oraz Zespołem Kuratorów zawodowych i społecznych,
- Ośrodkiem Adopcyjnym,
- miejskimi szkołami do których uczęszczają dzieci umieszczone w pieczy zastępczej – reakcja na zgłoszoną potrzebę udzielenia pomocy pedagogicznej lub psychologicznej oraz bieżące informowanie o niepokojących sytuacjach,
- asystentami rodzinnymi.

8. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Wszystkie rodziny zastępcze otrzymały ofertę pomocową w zakresie poradnictwa, terapii, szeroko rozumianej pomocy i wsparcia. Działający w Placówce Pieczy Zastępczej „Korczakówka” **Zespół Wsparcia Specjalistycznego** (terapeuta ds. trudności wychowawczych, terapeuta ds. uzależnień, psycholog, pedagog, pracownik socjalny, pielęgniarka) w wyznaczone godziny i dni tygodnia był do dyspozycji rodzin zastępczych.

Ogółem w roku 2013 rodziny zastępcze otrzymały wsparcie i pomoc w formie:

- terapii rodzinnej (3 rodziny),
- konsultacji indywidualnych z rodzinami zastępczymi (150),
- rozmów indywidualnych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej (83).

Poradnictwo i terapia prowadzona była na terenie „Korczakówki” oraz w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej.

Pomocy i wsparcia udzielano w zakresie trudności wychowawczych, sposobu postępowania i zachowania w konkretnych sytuacjach, wyznaczania granic, stawiania wymagań i konsekwencji, problemów szkolnych, właściwego organizowania czasu wolnego (w tym zasad korzystania z komputera i internetu), relacji z rodziną zastępczą i biologiczną.

9. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

W razie potrzeby rodziny zastępcze kierowane były do prawnika pracującego w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie i Ośrodku Interwencji Kryzysowej. Na spotkania z prawnikiem umawiał rodziny koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

10. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Nie rzadziej niż co 6 miesięcy, a w przypadku dzieci poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące ORPZ dokonywał oceny sytuacji dziecka i przygotowywał do Sądu Rodzinnego i Nieletnich informacje w sprawie całokształtu sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

Oceny dokonywano za pomocą opracowanego kwestionariusza, który pozwalał rzetelnie ustalić aktualną sytuację rodzinną dziecka, przeanalizować stosowane metody pracy z dzieckiem i rodziną, zmodyfikować plan pomocy dziecku, dokonać oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb oraz uzasadnić celowość dalszego pobytu w pieczy zastępczej.

Ocena sytuacji dziecka dokonywana była przy udziale rodzin zastępczych, członków Zespołu Wsparcia Specjalistycznego, właściwego asystenta rodziny, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz przedstawiciela ośrodka adopcyjnego.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 173 oceny sytuacji dziecka.

11. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą.

ORPZ umożliwiał i organizował spotkania rodziców biologicznych i rodzeństwa z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej. Spotkania odbywały się na terenie „Korczakówki”, w przeznaczonym do tego celu pokoju. W spotkaniach uczestniczył (często na prośbę sądu) koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pedagog lub terapeuta.

W 2013r. odbyło się 21 spotkań rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w zastępczej pieczy rodzinnej, 10 spotkań rodzeństw umieszczonych w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej. Specjaliści (pedagog, terapeuta) odbyli 17 rozmów wspierających rodziców biologicznych, którzy starają się o powrót dziecka do domu rodzinnego.

12. Prowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Na wniosek sądu sporządzano opinię w sprawie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Wydanie opinii poprzedzone było wielokrotnymi wizytami koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz członków Zespołu Wsparcia Specjalistycznego w środowisku kandydatów na rodzinę zastępczą. W roku 2013 sporządzono 9 opinii o kandydatach na rodzinę zastępczą. Decyzją Sądu Rodzinnego i Nieletnich ustanowiono 2 spokrewnione i 3 niezawodowe rodziny zastępcze.

13. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Z zgodnie z potrzebami rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych ORPZ zapraszał je na kameralne spotkania z udziałem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i przedstawicieli Zespołu Wsparcia Specjalistycznego. Odkonano 8 spotkań. Były doskonałą okazją do podzielenia się troskami dnia codziennego oraz podziękowania za bardzo dobrą współpracę. Zdaniem rodzin taka forma kontaktów wzmocniała ich potencjał wychowawczy i motywowała do dalszej pracy.

Opiekunowie korzystali z każdej zaproponowanej formy doskonalenia zawodowego. Mogli też liczyć na bezpośrednie wsparcie swoich koordynatorów, terapeutów, psychologa i pedagoga.

14. Przedstawianie Prezydentowi Radzie Miasta Ostrołęki corocznego sprawozdania z efektów pracy ORPZ.

Sprawozdanie z efektów pracy organizatora za rok 2012 zostało przyjęte na XLV sesji Rady Miasta Ostrołęki z dnia 14 czerwca 2013 r.

15. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W roku 2013 do Ośrodka Adopcyjnego zgłoszono 6 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W rodzinach przysposabiających umieszczono 2 dzieci, 2 przebywało w okresie preadopcyjnym, 1 w bezpośredniej styczności z rodziną adopcyjną. W stosunku do 1 dziecka odstąpiono od procedury adopcyjnej ze względu na sytuację dziecka oraz występujące więzi.

16. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Zgodnie z ustawą, rodzina zawodowa ma prawo do płatnego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 30 dni. W tym czasie dziećmi może opiekować się **rodzina pomocowa**, którą musi być inna rodzina zawodowa. W roku 2013r. z urlopu wypoczynkowego skorzystała jedna rodzina zawodowa pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego. Termin urlopu zaplanowany był na czas, w którym rodzina nie sprawowała czasowo opieki nad żadnym dzieckiem (dzieci w okresie preadopcyjnym). Pozostałe trzy rodziny zawodowe nie zgłaszały potrzeby skorzystania z urlopu wypoczynkowego.

17. Dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Pierwszej oceny wszystkich rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie miasta Ostrołęki ORPZ dokonał w grudniu 2012r. Zgodnie z art. 137.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kolejna ocena dokonywana jest po upływie roku od dokonania pierwszej. W związku z powyższym ocena rodzin zastępczych odbędzie się dopiero w styczniu 2014r.

Zgodnie z art. 46.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej przekazywał Prezydentowi Miasta na bieżąco uaktualniany rejestr danych o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej oraz rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia tej funkcji. Zaktualizowany rejestr Prezydent Miasta Ostrołęki przekazywał do Sądu Rejonowego w Ostrołęce III Wydział Rodzinny i Nieletnich- zgodnie z art.46 ust.4 ww. ustawy.

Statut Placówki Pieczy Zastępczej „Korczakówka” w Ostrołęce - § 5, przyjęty uchwałą Nr 16/XIX/2011 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 29 grudnia 2011 r., określa:

1. W Placówce, w ramach organizowania rodzinnych form pieczy zastępczej, działa zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Do zadań Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:
 - 1) Przygotowanie rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka na przyjęcie dziecka,
 - 2) Objęcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Nadzór nad zespołem sprawował wicedyrektor Placówki Pieczy Zastępczej „Korczakówka”.

Obowiązki koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej realizowało 3 pracowników (2 ¼ etatu).

Wszystkie rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie miasta Ostrołęki objęte były wsparciem i pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 30 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

Wspomaganie rodzin zastępczych opieką koordynatora

	Rodziny spokrewnione z dzieckiem	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Rodziny zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	razem
Koordynator 1 (1/1 etatu)	14	4	1	2	20
Koordynator 2 (¾ etatu)	12	3	1	-----	16
Koordynator 3 (½ etatu)	7	5	---	---	13
	33	12	2	2	49

Posiadane kwalifikacje oraz dotychczasowe doświadczenie w pracy z dzieckiem i rodziną pozwoliło koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej efektywnie realizować swoje zadania.

Do najważniejszych zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku,
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- 4) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,

- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynatorzy realizując swoje zadania, dbali o to, aby współpraca z rodziną zastępczą odbywała się na zasadach wspólnych uzgodnień, z poszanowaniem integralności i bezpieczeństwa rodziny. Praca w systemie zadaniowym pozwoliła koordynatorom na dużą mobilność i stworzyła możliwość dostosowania się do potrzeb rodzin zastępczych, bez względu na godzinę czy dzień tygodnia.

Wsparcie rodzin zastępczych w wypełnianiu swoich zadań polegało na:

- pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów, kontakty z instytucjami wspierającymi rodzinę, zorganizowaniu pomocy wolontariusza,
- pomocy w pisaniu wniosków o wsparcie finansowe, dofinansowanie wypoczynku letniego, zapisanie do klubu sportowego lub kółka zainteresowań,
- poszukiwaniu sponsorów (paczki z artykułami szkolnymi, paczki świąteczne, paczki z okazji Dnia Dziecka),
- pomocy w organizacji wypoczynku wakacyjnego,
- pozyskaniu informacji dot. sytuacji życiowej rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w zastępczej pieczy rodzinnej i wnioskowanie do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie o pomoc asystenta rodziny,
- ustalanie kontaktów dziecka z rodziną biologiczną, zapewnienie miejsca na spotkanie i w razie potrzeby, obecności pedagoga, psychologa lub terapeuty,
- podejmowanie działań interwencyjnych – natychmiastowa reakcja na niepokojące sygnały przekazywane przez różne instytucje.

Dla wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej koordynatorzy, przy współpracy asystenta rodziny, właściwej rodziny zastępczej i dziecka (starszego), **opracowali plany pomocy dziecku**. Plany były modyfikowane zgodnie z potrzebami i wymogami ustawy.

Koordynatorzy dużo wysiłku włożyli w **integrację środowiska rodzicielstwa zastępczego**. W tym celu zorganizowali i przygotowali m.in:

- robocze spotkania dotyczące bieżących spraw nurtujących rodziców (5),
- „Dzień Rodzicielstwa Zastępczego” (28.05.2013 r.);
- „Piknik Rodzinny” (26.06.2013 r.)- na którym oprócz szeregu atrakcji sportowo-rekreacyjnych dzieci otrzymały prezenty w postaci maskotek, zabawek i słodczy,
- spotkanie rodzin zastępczych spokrewnionych z Wiceprezydentem Miasta Ostrołęki (30.09.2013r.) w celu podziękowania za podniesienie wysokości świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w spokrewnionej rodzinie zastępczej,

- spotkanie wigilijne (12.12.2012 r.) z udziałem Pośta na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Miasta Ostrołęki, Wiceprezydenta Miasta Ostrołęki , Ks. Kanonika, radnych Rady Miasta, dyrekcji MOPR. Dzieci z rodzin spokrewnionych otrzymały świąteczne paczki ufundowane przez członków Klubu Poselskiego PIS w Ostrołęce. Dla dzieci z rodzin niezawodowych i zawodowych paczki świąteczne przygotował ORPZ.

Ponadto, wszystkie rodziny zastępcze otrzymały od ORPZ życzenia wielkanocne wraz z upominkiem. Mając na uwadze trudną sytuację finansową, we wrześniu, dla każdej rodziny przygotowano paczkę z przyborami i artykułami szkolnymi.

Dzięki systematycznym kontaktom z rodzinami zastępczymi, koordynatorzy na bieżąco zgłaszali Zespołowi Wsparcia Specjalistycznego **potrzebę pomocy i wsparcia danej rodziny**. Wspólnie ustalali formy i zakres pomocy.

W roku 2013r. usamodzielniało się 2 wychowanków, 7 pełnoletnich wychowanków pozostało w rodzinie zastępczej do czasu zakończenia nauki. Dla wszystkich został stworzony **indywidualny plan usamodzielnienia**, określający w szczególności: zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia, sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu zatrudnienia.

Usamodzielnianym wychowankom udzielano pomocy w zakresie znajomości przepisów dot. świadczeń zw. z procesem usamodzielnienia, pozyskania mieszkania z zasobów miasta, wsparcia i pomocy specjalistycznej.

Ustawa nałożyła na koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej obowiązek systematycznego podnoszenia kwalifikacji. Obok samokształcenia i wymiany tematycznych informacji z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodka Adopcyjnego, koordynatorzy i przedstawiciele organizatora rodzinnej pieczy zastępczej korzystali z różnych form doskonalenia zawodowego.

Uczestniczyli m.in :

- w szkoleniu zorganizowanym przez Fundację DZIECI NICZYJE „Już wiem, co robić” – edukacja w zakresie ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem;
- w szkoleniu zorganizowanym przez Firmę Szkoleniowa PRAXE - „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, dokumentacja, plany pracy z rodziną, oceny okresowe”;
- w spotkaniu zorganizowanym przez Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny Oddział Zamiejscowy w Ostrołęce nt. procedur adopcyjnych i zadań Ośrodka wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

Mając na względzie sprawne działanie i terminowe wykonywanie zadań **Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej** spotykał się raz w miesiącu. Głównym celem spotkań było zespołowe rozwiązywanie napotkanych problemów, omówienie zrealizowanych zadań i zaplanowanie pracy na kolejny miesiąc.

Zadania w zakresie ustalania potrzeb finansowych oraz wydawania decyzji administracyjnych, dotyczących przyznawania świadczeń finansowych związanych z funkcjonowaniem rodzinnej pieczy zastępczej i pełnoletnimi wychowankami opuszczającymi rodziny zastępcze, przyznawanie świadczeń i ustalanie odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Z dużym zadowoleniem spokrewnionych rodzin zastępczych spotkało się podjęcie przez Radę Miasta Ostrołęki Uchwały nr 459/XLV/2013 w sprawie podniesienia wysokości świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej.

Na funkcjonowanie ORPZ w 2013 r. wydatkowano ogółem 273.884,41zł (słownie: dwieście siedemdziesiąt trzy tysiące osiemset osiemdziesiąt cztery złotych czterdzieści jeden groszy) w tym: 248.761,41 zł z budżetu Miasta Ostrołęki i 25.123,00 zł dotacji Ministra Pracy i Polityki Społecznej w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2013 - „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W OSTROŁĘCE ZA 2013 r.

§	Kwota wydatków	Rodzaj wydatków
3020	360,00	Wydatki stanowiły świadczenia dla pracowników związane z bezpieczeństwem i higieną pracy.
4010	190 529,20	Wynagrodzenie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, wicedyrektora nadzorującego prace Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, psychologa, pedagoga i terapeuty - proporcjonalnie do faktycznego zaangażowania godzin pracy z obowiązującego wymiaru, obsługa administracyjno-księgową.
4210	8 000,00	Wydatki obejmowały: zakup środków czystości, zakup części do drobnych napraw, zakup drobnego wyposażenia, materiały biurowe, tusze do drukarek, wydatki związane z organizacją imprez integracyjnych.
4040	12 032,10	Wydatki poniesione na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego.
4110	34 648,17	Składki ZUS
4120	4 707,44	Składki na Fundusz Pracy
4170	3 240,00	Wydatki poniesione na szkolenie rodzin niezawodowych i zawodowych w zakresie współpracy z rodzinami biologicznymi.
4360	598,93	Wydatki poniesione na abonament telefonu komórkowego koordynatorów.
4370	370,57	Wydatki na telefon stacjonarny w pomieszczeniach Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej

4300	5 700,00	Wydatki na opłaty za ścieki, opłaty pocztowe, usługi kominiarskie
4260	6 400,00	Wydatki poniesione na energię elektryczną, ciepłą oraz wodę
4410	983,60	Delegacje koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej
4440	3 282,00	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych
4520	242,40	Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
4700	2 790,00	Szkolenie koordynatorów - „Już wiem co robić” – edukacja w zakresie ochrony przed przemocą i wykorzystaniem, „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej- dokumentacja, plany pracy z rodziną, oceny okresowe”.
Ogółem	273 884,41	

W 2014r. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Ostrołęce większy nacisk położył na:

- 1) dalsze medialne propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze,
- 2) uaktywnienie strony internetowej organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- 3) wzbogacenie form i metod pomocy i wsparcia specjalistycznego dla rodzin spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych,
- 4) działania sprzyjające powrotowi dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych,
- 5) podjęcie działań związanych z utworzeniem Stowarzyszenia Pieczy Zastępczej.